

Innst. S. nr. 246.**Innstilling fra utenriks- og konstitusjonskomitéen om Norges deltagelse i Europarådets virksomhet i 1955.**

(St. meld. nr. 56.)

Til Stortinget.

Meldingen inneholder rapport fra Ministerkomitéens møter (i Strassbourg 4.—5. juli 1955 og i Paris 13. desember 1955), oversikt over de saker som har vært behandlet av utenriksministerenes stedfortredere (10 møter i 1955), rapport fra Europarådets kulturekspertkomité (møter i Strassbourg 27.—30. april og 26.—29. oktober 1955) og endelig rapport fra 7. sesjon i Europarådets rådgivende forsamling (første del av sesjonen 5.—9. juli og annen del 14.—29. oktober 1955).

Som bilag 1 og 2 gjengir meldingen utenriksminister Lange's innlegg i den politiske debatt i den rådgivende forsamling 6. juli 1955 og sosialminister Harlem's innlegg i sosialdebatten 18. oktober 1955.

Når det gjelder de saker som har vært behandlet av utenriksministerenes stedfortredere, henviser komitéen til selve meldingen. Likeså når det gjelder rapporten fra kulturekspertkomitéens møter.

Undertegning av konvensjoner m. v.

I ministerkomitéens møte i Paris 13. desember ble det undertegnet to konvensjoner:

1. Konvensjon angående gjensidig likestilling mellom borgere av Europarådets medlemsstater.

Denne konvensjon ble undertegnet på Norges vegne av utenriksminister Lange.

2. Avtale om utveksling av krigsinvalider mellom Europarådets medlemsstater for medisinsk behandling.

Denne avtalen er ikke undertegnet fra norsk side.

Dessuten deponerte utenriksminister Lange hos Generalsekretæren en erklæring om Norges anerkjennelse for et tidsrom av to år Den europeiske menneskerettighetskommisjons kompetanse til å motta klager fra enkeltpersoner, ikke statlige organisasjoner eller grupper av enkeltpersoner over krenkelse av bestemmelsene i Europarådets konvensjon om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter.

Europarådets plass i samarbeidet.

I komitéens innstilling i fjor (om Europarådets virksomhet i 1954) anførte komitéen:

«Komitéen vil peke på at Europarådets plass i det europeiske samarbeide for tiden er uklar. Det synes derfor å være et sterkt behov for at de regjeringer som er med i det europeiske samarbeide, tar hele situasjonen opp til fornyet overveielse og søker å skape klare linjer for det fremtidige arbeide. Komitéen anser det påkrevd at det blir ført forhandlinger mellom regjeringene om dette.»

I den stortingsdebatten som 2. juni i fjor ble ført om Europarådet, ble det synspunkt sterkt understreket og utdypet av en rekke talere. Bare ved å trekke opp klare skillelinjer med hensyn til de forskjellige samarbeidsorganisasjoners gjøremål vil man kunne unngå de friksjons- og irritasjonsmomenter som nå av og til gjør seg gjeldende, men først og fremst vil man unngå dobbeltbehandling.

Det ble under debatten også pekt på det store administrasjonsapparat som Europarådet betjener seg av og muligheten av å kunne redusere rådets utgifter ved en innskrenkning av dette apparat.

I ministerkomitéens møte 4.—5. juli i fjor tok utenriksminister Lange opp spørsmålet om Europarådets rolle, og komitéen vedtok en resolusjon, hvorefter Forsamlingens syn på det europeiske samarbeide og rådets plass i dette skulle innhentes.

I Forsamlingens sesjon 5.—9. juli gikk utenriksminister Lange inngående inn på spørsmålet i den politiske debatt.

Han fremholdt at det nå kunne være nyttig at rådet tok opp sin stilling til vurdering og forsøkte å gi klare retningslinjer for hvorledes det europeiske samarbeid videre skulle utvikle seg. Dette var særlig aktuelt i forbindelse med dannelsen av den Vest-Europeiske Union, og Lange uttrykte håpet om at unionen ville begrense seg til rustningskontroll, det felles forsvar og Saarproblemet, og at Europarådet fortsatt skulle være det rette forum for spørsmål vedrørende ikke-militært samarbeid. Han fremholdt også at man måtte være forsiktig slik at man ikke støtte nøytrale og andre stater fra seg. Det ville være til skade for det europeiske samarbeid hvis man trakk opp så strenge retningslinjer at slike land ville være forhindret fra å kunne delta. Europarådet måtte også vise moderasjon overfor alle de tekniske organisasjoner som eksisterte, og

ikke gripe inn på deres arbeidsområde. Europarådets krise, hvis jeg kan bruke et så sterkt uttrykk, framholdt Lange, kan imidlertid ikke overvinnes bare ved at man gjør formelle endringer. Det er nødvendig også med et bedre samarbeid mellom regjeringene og Forsamlingen. I denne forbindelse mente Lange at det ville være en fordel om ministerene kunne delta mer aktivt i Forsamlingens arbeide og i debattene.

Forsamlingen vedtok enstemmig en lengere uttalelse. Det fremholdes i den at det ville være en fordel om Forsamlingen kunne bli akseptert som et parlamentarisk organ for de forskjellige europeiske organisasjoner som eksisterer. Det er også viktig at de forskjellige organisasjoner koordinerer sitt arbeide og lar det være preget av den samme tankegang når det gjelder utviklingen av det europeiske samarbeide.

Det kan ikke sees at det etterfølgende Ministerkomitémøte i Paris 13. desember har beskjeftiget seg ytterligere med disse spørsmål.

Komitéen håper at utenriksministeren og Den norske delegasjon vil ha sin oppmerksomhet henvendt på nødvendigheten av å få gjennomført en rasjonalisering av det europeiske samarbeide, så man unngår overorganisasjon og dobbeltarbeide.

Europeisk integration.

På sin høstsesjon 14.—29. oktober i fjor vedtok Forsamlingen en resolusjon som anbefalte at det ble opprettet en europeisk organisasjon for atomenergi (Euratom) og en resolusjon som henstillet til medlemslandene å gå inn for et felles europeisk marked. Den sistnevnte resolusjon ble vedtatt enstemmig, men tre av den norske delegasjonen, Knudsen, Bredal og Bondevik, avholdt seg fra å stemme over Atom-resolusjonen.

Begge resolusjonene var inspirert av Messina-møtet i juni 1955, hvor medlemmene av det Europeiske Kull- og Stålfellesskap var blitt enige om å nedsette et arbeidsutvalg for å utrede utnyttelsen av atomenergien og spørsmålet om en videre europeisk integrering på det økonomiske område.

På Ministerkomitéens møte 13. desember i fjor kom spørsmålet opp, men ble utsatt etter forslag av den belgiske utenriksminister Spaak, da utredningsarbeidet som Messina-møtet hadde tatt initiativet til, ennå ikke var ferdig. Han ønsket imidlertid å understreke at planene om en integrering ikke bare gjaldt de seks kontinentalmakter. Han håpet at også andre land ville slutte seg til. Utenriksminister Lange var enig i at spørsmålet ble ut-

satt inntil det nevnte utredningsarbeide og drøftelsene i OEEC om at atomenergiarbeidet var tilendebragt.

Komitéen har intet å bemerke.

Flyktningespørsmålet.

Under den rådgivende forsamlings sesjon 5.—9. juli i fjor redegjorde Europarådets spesielle representant for nasjonale (ikke statsløse) flyktninger og overskuddsbefolkning, franskmannen Sch neiter for sin plan som gikk ut på at det skulle opprettes et koordinerende organ for flyktninger og overskuddsbefolkning, og at det skulle opprettes et fond som skulle yte bosettingslån til emigranter.

Forsamlingen vedtok mot 3 stemmer en rekommandasjon, hvor den oppfordret Ministerkomitéen til så snart som mulig å opprette et fond og et koordinerende organ som foreslått av Sch neiter.

Spørsmålet ble behandlet i Ministerkomitéens møte 13. desember i fjor. Utenriksminister Lange sa da at den norske regjering på det daværende tidspunkt ikke kunne bidra til et lånefond, men at man fra norsk side ikke hadde noe imot at et slikt fond ble etablert av de medlemsland som er villige til å bidra til fondet på basis av et såkalt «partial agreement». Det danske og svenske innlegg var i overensstemmelse med det norske.

Ministerkomitéen besluttet at et lånefond skulle opprettes av de medlemsland som er villige til å bidra til fondet.

Komitéen har intet å bemerke.

Sosiale spørsmål.

På Forsamlingens sesjon 14.—29. oktober utspant det seg en lengere debatt om opprettelse av et europeisk økonomisk og sosialt råd, og om vedtagelsen av et sosialt charter for Europa. Spørsmålet ble utsatt, men når det nevnes her, er det fordi sosialminister Harlem under debatten kritiserte sterkt utkastet til chartret, som han mente i sin foreliggende form ikke ville bli godtatt av Ministerkomitéen. Det var spesielt to punkter i chartret som sosialministeren gikk imot. For det første at det i utkastet er foreslått en pensjonsalder på 65 år, som han fant det meget tvilsomt var til gagn for den enkelte. Nylige undersøkelser har vist at det er av vesentlig betydning for en aldrende persons trivsel og helse at han kan fortsette i sitt arbeide og være beskjeftiget. Den foreslåtte lave pensjonsalder kan kanskje være fordelaktig sosialt sett i et samfunn med arbeidsløshet, men man bør ikke løse arbeidsløshetsproblemet med å overføre arbeidsløsheten fra de unge til de eldre.

Det annet punkt sosialministeren var uenig i var at utkastet anbefaler utbyttedeling. Han trodde dette lett ville lede til en sosialt ufor- svarlig forskjell i levestandarden mellom ar- beidstakere i bedrifter med moderne utstyr og store kapitalinvesteringer og arbeidstakere kanskje vel så fagutdannet, men som arbeider i bedrifter som av grunner som ligger utenfor deres kontroll eller innflytelse, ikke gir særlig utbytte.

Komiteén henviser for øvrig til mel- dingen og innstiller til Stortinget å fatte dette

vedtak:

St. meld. nr. 56 for 1956 — om Norges deltagelse i Europarådets virksomhet i 1955 — vedlegges protokollen.

Oslo, i utenriks- og konstitusjonskomiteén, den 9. november 1956.

Arthur Sundt,
fung. formann.

Harald Torp,
ordfører.

Torstein Selvik,
sekretær.

Innst. S. nr. 247.

Innstilling fra samferdselskomiteén om opprettelse av en kommisjon for undersøkelse av luftfartsulykker m. v. og om reglement for denne og dens utvalg av faste sakkyndige.

(St. meld. nr. 68.)

Til Stortinget.

Det har i årene etter krigen flere ganger vært reist spørsmål om en ny administrativ ordning for behandling av sivile luftfarts- ulykker. Samferdselsdepartementet, Justis- og politidepartementet og pressen har berørt spørsmålet, likesom saken har vært berørt i Stortinget ved spørsmål fra representanten Sundt i 1950 og sist av representanten Ole Bergesen den 31. mars og 2. november 1954.

Omfanget av sivil luftfart før siste krig var forholdsvis beskjedent, og med den vel- dige øking i trafikken etter krigen synes ikke de bestemmelser man har i luftfartsloven å være tilstrekkelig omfattende. Men mest av alt har det vært gitt uttrykk for at det bør nedsettes en fast kommisjon for undersøkelse av luftfartsulykker, en kommisjon som etter- hvert samler seg et rikholdig materiale som først og fremst kunne bidra til å hindre slike ulykker og lette oppklaringen av flyhavarier.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 21. september 1956 har spørsmålet fått sin lø- ning ved at det er oppnevnt en fast og uav- hengig kommisjon med tre medlemmer, med seks varamenn, for undersøkelse av sivile luftfartsulykker m. v. Det er samtidig fast- satt et reglement for kommisjonen, formulert i 11 paragrafer. Det omhandler bl. a. kommi- sjonens sammensetning, et medlem er politi- embetsmann og de andre luftfartssakkyndige, oppnevning av et utvalg av faste luftfarts- sakkyndige hvor kommisjonens medlemmer og deres varamenn inngår som medlemmer av

utvalget, ugildhet, spesiell sammensetning ved enkelte undersøkelser, saklig virkeområde, stedlig virkeområde, kommisjonens under- søkelser, rapporter, offentliggjørelse, godt- gjørelse og forskrifter.

Det er meningen at Samferdselsdepar- tementet skal sørge for kommisjonens kontor- hold og ellers bidra til at den kan skaffe seg materiale til vurdering av alle de oppgaver kommisjonen skal arbeide med.

Komiteén har ingen spesielle bemerk- ninger å gjøre til stortingsmeldingen. Hvor- dan den nye administrasjonsordning vil virke, er det på det nåværende tidspunkt for tidlig å uttale seg om. Selve prinsippet om en fast kommisjon synes imidlertid å ha mange for- deler når det gjelder å skape en mere sikker luftfart ved forebyggende arbeid.

Komiteén viser ellers til meldingen og innstiller til Stortinget å fatte slikt

vedtak:

St. meld. nr. 68 for 1956 — om opprettelse av en kommisjon for undersøkelse av luft- fartsulykker m. v. og om reglement for denne og dens utvalg av faste sakkyndige — ved- legges protokollen.

Oslo, i samferdselskomiteén, den 9. novem- ber 1956.

Trond Wirstad,
formann.

Reidar Lyseth,
ordfører og sekretær.

Innst. S. nr. 248.**Innstilling fra valgkomiteén om valg av representanter og varamenn til Det Nordiske Råd.**

Til Stortinget.

§ 2, 1. ledd i Vedtekter for Det Nordiske Råd, vedtatt av Stortinget 25. juni 1952 og endret ved stortingsbeslutning 7. desember 1955, lyder:

«Rådet består av 16 representanter fra hver av Danmarks Folketing, Finnlands og Sveriges Riksdager og Norges Storting, representerende forskjellige politiske oppfatninger; disse representanter og det nødvendige antall varamenn velges av henholdsvis Folketinget, Riksdagene og Stortinget blant disses medlemmer. Valget skjer for den tid og på den måte som bestemmes i hvert enkelt land. Etter tilsvarende regler velges 5 representanter av Islands Alting.»

Ved siste valg ble for tidsrommet 1. januar 1956—31. desember 1956 valgt: Til medlemmer: 1. Stortingsrepresentant Trygve Bratteli, 2. stortingsrepresentant Nils Hønsvald, 3. stortingsrepresentant Finn Moe, 4. stortingsrepresentant Raket Seweriin, 5. stortingsrepresentant Håkon Johnsen, 6. stortingsrepresentant Trond Hegna, 7. stortingsrepresentant Olaf Watnebryn, 8. stortingsrepresentant Harald Løbak, 9. Odelstingspresident C. J. Hambro, 10. stortingsrepresentant Chr. L. Holm, 11. stortingsrepresentant Claudia Olsen, 12. lagtingspresident Bent Røiseland, 13. stortingsrepresentant Arthur Sundt, 14. stortingsrepresentant Jon Leirfall, 15. stortingsrepresentant Kjell Bondevik, 16. stortingsrepresentant Erling Wikborg. Til varamenn: For 1—8: stortingsrepresentantene Harry Klippenvåg, Magnhild Hagelia, Ingvald Jaklin, Hartvig Svendsen, Jakob Remseth, Gunvald Engelstad, Isak Flatabø og Gunnar Karlrasten. For 9—11: stortingsrepresentantene Erling Petersen, Erling Norvik og Hartvig Christie. For 12 og 13: stortingsrepresentantene Olav Benum og Erling Vindenes. For 14: stortingsrepresentant Hans Borgen. For 15 og 16: stortingsrepresentantene Knut Toven og Arne Askildsen.

Det er i vedtektene ikke fastsatt noen funksjonstid for de representanter som velges, og da dette er siste valg i inneværende valgperiode, vil valgkomiteén foreslå at funksjonstiden for de representanter som nå velges skal utløpe den 10. januar 1958.

Under henvisning til foranstående innstiller valgkomiteén til Stortinget for tidsrommet 1. januar 1957—10. januar 1958 å foreta valg på følgende medlemmer med varamenn til Det Nordiske Råd:

Trykt 14/11 1956.

Til medlemmer:

1. Stortingsrepresentant Trygve Bratteli.
2. Stortingsrepresentant Nils Hønsvald.
3. Stortingsrepresentant Finn Moe.
4. Stortingsrepresentant Raket Seweriin.
5. Stortingsrepresentant Håkon Johnsen.
6. Stortingsrepresentant Harry Klippenvåg.
7. Stortingsrepresentant Arne Strøm.
8. Stortingspresident Johan Wiik.
9. Odelstingspresident C. J. Hambro.
10. Stortingsrepresentant Chr. L. Holm.
11. Stortingsrepresentant Claudia Olsen.
12. Lagtingspresident Bent Røiseland.
13. Stortingsrepresentant Arthur Sundt.
14. Stortingsrepresentant Jon Leirfall.
15. Stortingsrepresentant Kjell Bondevik.
16. Stortingsrepresentant Erling Wikborg.

Til varamenn:

For 1—8:

1. Stortingsrepresentant Magnhild Hagelia.
2. Stortingsrepresentant Ingvald Jaklin.
3. Stortingsrepresentant Hartvig Svendsen.
4. Stortingsrepresentant Jakob Remseth.
5. Stortingsrepresentant Gunvald Engelstad.
6. Stortingsrepresentant Isak Flatabø.
7. Stortingsrepresentant Gunnar Karlrasten.
8. Stortingsrepresentant Alfred Nilsen.

For 9—11:

1. Stortingsrepresentant Erling Retersen.
2. Stortingsrepresentant Erling Norvik.
3. Stortingsrepresentant Hartvig Christie.